

Meldcode Kindermishandeling

Werkveld	Onderwijs & Ontwikkeling	
Versie	1.0	Was onderdeel van veiligheidsbeleid, versie 2, nov '11)
Vastgesteld	CvB	1-3-2021
Instemming (P)GMR	GMR	17-5-2021

Protocol Meldcode

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Meldcode met afwegingskader

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Inleiding.....	2
Verbeterde Meldcode met afwegingskader.....	3
De Meldcode.....	3
Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?.....	3
Situaties van onveiligheid.....	3
Acute onveiligheid.....	3
Structurele onveiligheid.....	4
Disclosure.....	4
Afwegingsvragen.....	4
Overzicht wettelijk verplichte stappen.....	6
Omschrijving van de stappen.....	8
Stap 1: In kaart brengen van signalen.....	8
Stap 2: Collegiale consultatie.....	9
Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind.....	10
Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling.....	11
Vijf afwegingsvragen.....	12
Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis.....	13
Wettelijke verplichtingen.....	15
Verantwoordelijkheid.....	15
Instructie gebruik Kindcheck.....	16
Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis.....	17
Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim.....	17
Meldrecht.....	17
Participatie van kinderen.....	17
Bijlagen.....	19
Bijlage 1: Definities en voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure.....	19
Acute onveiligheid.....	19
Structurele onveiligheid.....	20
Disclosure.....	20
Bijlage 2: Signalenlijst.....	22

Inleiding

Op onze scholen streven wij er elke dag naar dat kinderen zich veilig voelen. Wij voelen ons er ook verantwoordelijk voor dat kinderen een veilige thuissituatie hebben. Gelukkig is dit meestal het geval. Helaas telt dit niet voor alle kinderen. Om te zorgen voor veiligheid en de juiste hulp is het belangrijk dat signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling goed in beeld zijn bij mensen die dagelijks met kinderen werken. Ook onze scholen zien dit natuurlijk als een opdracht, want ook onze kinderen kunnen te maken krijgen met huiselijk geweld en kindermishandeling.

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling helpt ons bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Met het gebruiken van de aangepaste Meldcode werken we samen met de ouder(s) en Veilig Thuis aan een betere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling/verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale

verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de Meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Het bevoegd gezag van Primenius

overwegende:

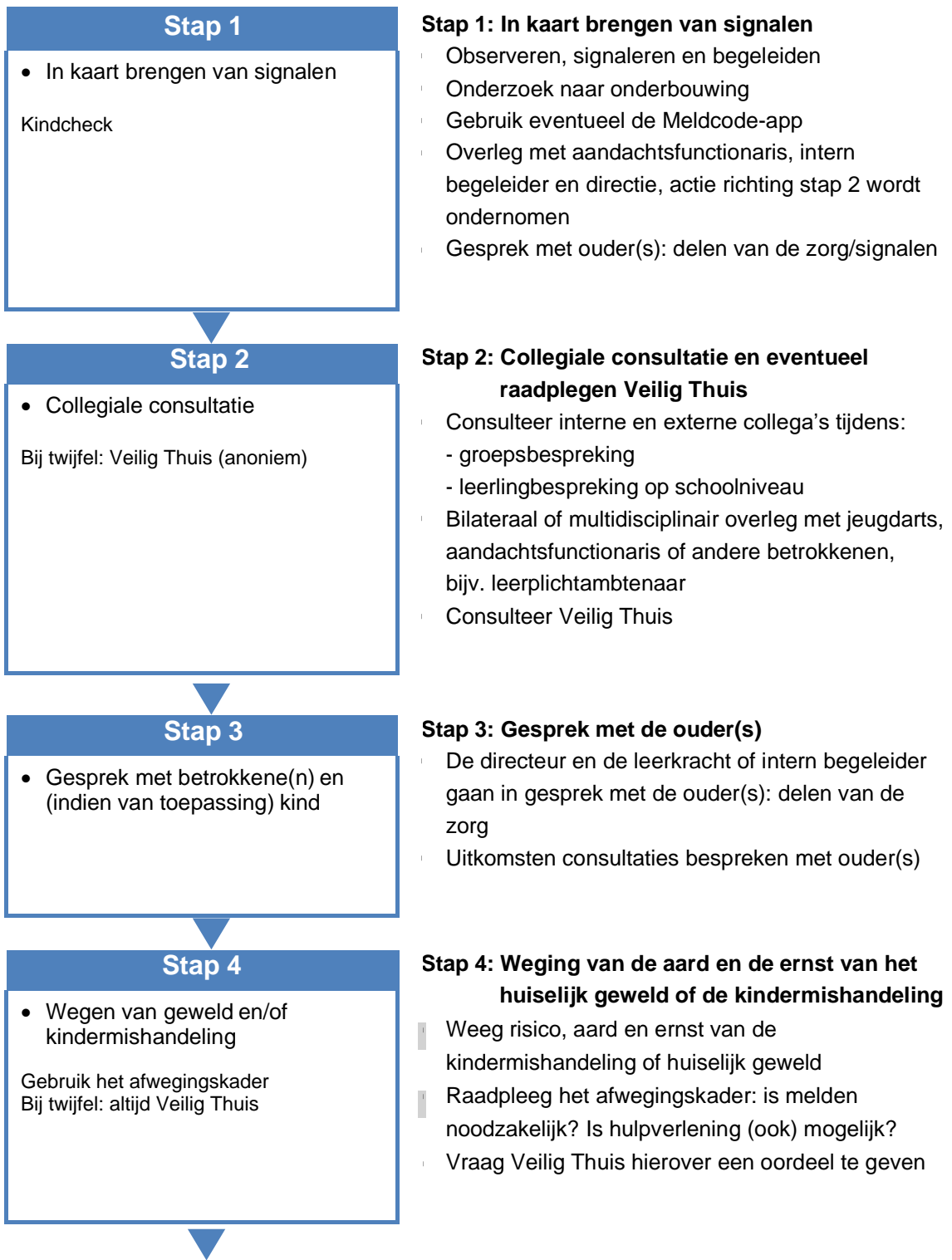
- dat Primenius verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de werknemers die werkzaam zijn bij Primenius op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat Primenius een Meldcode wenst vast te stellen zodat de werknemers die binnen Primenius werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat Primenius in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de werknemers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder begrepen ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouder(s) of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de medewerker die bij Primenius werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie onderwijs biedt;
- dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent;

in aanmerking nemende

- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet maatschappelijke ondersteuning.

stelt de volgende meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling vast:

Overzicht wettelijk verplichte stappen

Stap 5

- Beslissen met Veilig Thuis

Afweging 1

- Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid

Afweging 2

- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

Stap 5 afweging 1:

Melden en bespreken met de ouder(s)

- Bespreek met de ouder(s) de voorgenomen melding
- De directeur doet de melding bij Veilig Thuis
- Geef de melding door aan de aandachtsfunctionaris van Primenius
- Volg de leerling en bel bij nieuwe/blijvende zorgen
- Veilig Thuis

Stap 5 afweging 2:

Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek zorgen met de ouder(s)
- Organiseer hulp door ouder(s) en leerling door te verwijzen
- Monitor of ouder(s) en leerling hulp krijgen
- Volg de leerling

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die de leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder(s) en leerling waarneemt. Zie signaallijst in bijlage 2 bij deze Meldcode. Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van deze signaallijst, maar zie deze lijst niet als uitputtend of bepalend. Kindsignalen moeten goed in kaart worden gebracht, maar mogen nooit leidend zijn in de afweging of er sprake is van acute of structurele onveiligheid.

In deze fase wordt de leerling in de klas en eventueel daarbuiten geobserveerd waardoor de signalen in kaart kunnen worden gebracht. Bijvoorbeeld bij haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, over de leerling en de feitelijkheden die opvallen wordt informatie bij de ouder(s) opgevraagd en kan de situatie verder in kaart worden gebracht. Daarnaast worden de ouder(s) en het kind geobserveerd tijdens overige contactmomenten. Alle signalen worden verzameld waardoor duidelijker wordt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen worden schriftelijk vastgelegd. Hierdoor kan later bij de inspectie verantwoording afgelegd worden indien dit wordt gevraagd. Het betreft hier privacygevoelige informatie die met zorg op een veilige manier moet worden bewaard.

Leg in het leerlingdossier de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen worden gezien, gehoord of geroken.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk, ouder(s) hebben inzagerecht in het dossier:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.

- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een hierin geschoold medewerker (bijvoorbeeld een orthopedagoog).

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de *Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht)*. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Stap 2: Collegiale consultatie

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Maak eventueel gebruik van de Verwijsindex om te zien of anderen ook zorgen hebben. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis.

Consultatie is - afhankelijk van de interne afspraken van de organisatie - mogelijk met de volgende collega's: de aandachtsfunctionaris van Primenius, de intern begeleider, de directie, een collega uit dezelfde klas en/of de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Na consultatie kan de leerling ter bespreking ingebracht worden in een leerlingbespreking binnen de school.

Om de leerling 'open' (niet anoniem) te bespreken in een multidisciplinair overleg is toestemming van de ouder(s) vereist. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder(s) gegeven. Hier kan Veilig Thuis advies geven over de wijze waarop de school in gesprek kan gaan met de ouder(s).

Indien de ouder(s) weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder(s) geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien er ook maar enige twijfel is over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet Veilig Thuis geconsulteerd worden. Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is dat de school zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat er nagegaan wordt of Veilig Thuis geconsulteerd moet worden.

Bij een leerlingbespreking of multidisciplinair overleg kan de ouder(s) worden uitgenodigd. Door de ouder(s) continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder(s) gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, wordt altijd advies gevraagd aan Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding worden gedaan zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kan de politie gevraagd worden om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

Bespreek de signalen met de ouder(s).

Is er ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder(s), raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

1. Het gesprek wordt altijd gevoerd door twee medewerkers van de school. Dit is in de meeste gevallen de directeur met daarbij een leerkracht of de intern begeleider.
2. Leg de ouder(s) het doel uit van het gesprek.
3. Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan.
4. Nodig de ouder(s) uit om een reactie hierop te geven.
5. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen gezien, gehoord en waargenomen is. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) wordt met spoed contact opgenomen met Veilig Thuis.
6. Leg het gesprek vast en laat het verslag indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouder(s) te informeren en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder(s) expliciet uit tot het geven van hun mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder(s) de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder(s) daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder(s) daarvan? Hoe ervaart de ouder(s) de opvoeding en zijn rol als ouder(s)?

Breng de ouder(s) na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continu uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die de school heeft. Indien een begeleidingsplan wordt ingezet voor de leerling, bespreek dit met de ouder(s). Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het begeleidingsplan.

Indien de ouder(s) de zorgen herkent, kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen begeleidingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder(s) blijkt dat de zorg een andere oorzaak heeft (niet zijnde kindermishandeling of huiselijk geweld), kan het traject afgesloten worden. De leerling en de ouder(s) worden vervolgens binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleid.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s), is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder(s), die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of
- er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder(s) door dit gesprek het contact zal verbreken.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet: advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder(s) het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Binnen het basisonderwijs wordt vanaf 1 januari 2019 gebruik gemaakt van een afwegingskader. Neem bij twijfel contact op met Veilig Thuis of de jeugdgezondheidszorg en laat deze de weging maken.

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of te organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
Meldnormen 2 en 3	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

Stap 5 afweging 1: Melden en bespreken met de ouder(s)

Heeft de school stap 5 genomen of:

- de school kan de leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermen;
 - er is sprake van acute of structurele onveiligheid;
 - de school twijfelt of er voldoende bescherming geboden kan worden.
- De directeur meldt het vermoeden bij Veilig Thuis;
 - Geef aan de aandachtsfunctionaris van Primenius door dat de melding is gedaan;
 - *sluit* bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die gemeld wordt (ook) van anderen afkomstig is;
 - *overleg* bij de melding met Veilig Thuis over wat de school *na de melding*, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, *zelf* nog kan doen om de leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek de melding vooraf met de ouder(s). Bespreek de melding ook met de leerling wanneer deze 12 jaar of ouder is.

1. Leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de leerling en/of ouder(s) uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouder(s), overleg op welke wijze tegemoet gekomen kan worden aan deze bezwaren.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar het oordeel van de school de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.
6. Geef aan de aandachtsfunctionaris van Primenius door dat de melding is gedaan.
7. Volg de effecten van de geboden hulp.
8. Doe opnieuw een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Van contacten met de leerling en/of ouder(s) over de melding kan worden afgezien:

- als de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouder(s) daardoor het contact met de school zal verbreken.

Stap 5 afweging 2: Hulp organiseren en effecten volgen

Is de school van mening, op basis van de afweging in stap 4, dat deze de leerling en zijn/haar gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan beschermen:

- *organiseer* dan de noodzakelijke hulp;
- *volg* de effecten van deze hulp;
- en *doe* alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Leg vast wie waarvoor verantwoordelijk is en zet in alle gevallen van acute en structurele onveiligheid naast stap afweging 1 altijd stap afweging 2. Ook al is de school van mening dat hulp georganiseerd kan worden.

Tijdens de bespreking met de betrokken instanties wordt de hulpvraag van school en ouder(s) besproken, de hulpvraag beoordeeld, een aanpak vastgesteld, handelingsadviezen voor de leerkracht gegeven en vindt advisering over verdere hulp plaats.

De school bespreekt met de ouder(s) de uitkomst van de bespreking. Bespreek met de ouder(s) de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder(s). Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder(s) door en vraag daarna of de ouder(s) is aangekomen bij de hulp.

Indien de school voor een van voorgaande stappen ondersteuning nodig heeft, kan hulp ingeschakeld worden bij de aandachtsfunctionaris van Primenius. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouder(s). Maak in de klas afspraken over begeleidingsbehoeften van de leerling. Stel een begeleidingsplan op en voer dit uit. Deel ook deze informatie met de ouder(s).

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de Meldcode te zetten, dragen **directie en bestuur** er zorg voor dat:

- de Meldcode opgenomen is in het veiligheidsbeleid van de organisatie;
- de taak van aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling belegd is bij een medewerker binnen het bestuur;
- voor zover nodig de deskundigheidsbevordering gericht op het goed uit kunnen voeren van de taak van aandachtsfunctionaris opgenomen is in het scholingsplan en het bovenscholingsaanbod;
- de Meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de Meldcode aansluit op de ondersteuningsstructuur van de organisatie;
- de werking van de Meldcode jaarlijks geëvalueerd wordt en zo nodig acties in gang gezet worden om de toepassing van de Meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouder(s) bekendheid gegeven wordt aan het doel en de inhoud van de Meldcode;
- afspraken gemaakt worden over de wijze waarop de school zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouder(s) in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de Meldcode toepassen;
- zij eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de Meldcode.

De aandachtsfunctionaris (medewerker belast met deze taak op bestuursniveau)

- functioneert als vraagbaak binnen de organisatie voor algemene informatie over (de Meldcode) kindermishandeling;
- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- heeft kennis van de stappen volgens de Meldcode;
- draagt zorg voor het opstellen en implementeren van het beleid;
- Monitort het aantal meldingen en evalueert deze jaarlijks;
- draagt zorg voor overdracht van kennis van de Meldcode binnen Primenius.

Bij signalen van mishandeling of huiselijk geweld heeft de directeur van de school altijd overleg met de aandachtsfunctionaris op bestuursniveau om samen te kijken welke stappen er genomen moeten worden. De aandachtsfunctionaris Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van Primenius is Beika Vrieling, zij is bereikbaar via Beika.Vrieling@primenius.nl

De leerkracht

- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de aandachtsfunctionaris en intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;

De directeur

- neemt deel aan het multidisciplinair overleg (of delegeert deze taak naar de intern

begeleider);

- stelt taken vast van een ieder (wie doet wat wanneer);

- voert de aansluiting van de Meldcode op de werkprocessen uit (of delegeert deze taak naar de intern begeleider);
- voert de aansluiting van de Meldcode op de ondersteuningsstructuur uit (of delegeert deze taak naar de intern begeleider);
- coördineert de uitvoering van de Meldcode bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- neemt zo nodig contact op met Veilig Thuis voor advies;
- evalueert de genomen stappen met betrokkenen;
- ziet toe op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- ziet toe op dossiervorming en verslaglegging.

De directie en de medewerkers zijn *niet* verantwoordelijk voor

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouder(s) of leerlingen (begeleiding, therapie).

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder(s) u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eerge relateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eerge relateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eerge relateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigt plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eerge relateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een leerling zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de Meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Bijlagen

Bijlage 1:

Definities en voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot +100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat erafdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.

- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> • Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld/onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouder(s) met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouder(s)/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals

(ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eegerelateerd geweld en
ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval
zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig
Thuis en het slachtoffer.

Voorbeelden

Bijlage 2: Signalenlijst

Lichamelijk welzijn

- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- groeiachterstand
- te dik
- slecht onderhouden gebit
- regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek
- niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief
- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatige masturbatie

tegenover andere kinderen:

- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen

tegenover ouder(s):

- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouder(s) anders dan zonder ouder(s)

tegenover andere volwassenen:

- angst om zich uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

overig:

- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na school
- taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder(s)

- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- houdt het kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- drukt benen tegen elkaar bij lopen
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen